Malmö stads riktlinjer för alkoholserveringstillstånd

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Upprättad datum:	2014-12-01
Version:	3.0 reviderad xxxx-xx-xx
Förvaltning:	Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Enhet:	Tillståndsenheten

Malmö stad

Innehållsförteckning

Malmö stads riktlinjer för alkoholserveringstillstånd 1
1. Inledning 3
1.1 Alkohollagen och kommunala riktlinjer 3
1.2 Alkohollagen – en social skyddslag 3
1.3 Ansvarsfull alkoholservering 3
2. Ansökan och handläggning.....4
2.1 Kommunens informationsskyldighet.....4
2.2 Handläggningstider.....4
2.3 Avgifter.....5
3. Grundläggande förutsättningar 5
3.1 Personlig och ekonomisk lämplighet 5
3.2 Kunskapskrav.....6
3.3 Matutbud 7
3.4 Lokal 7
3.5 Remissyttranden 8
4. olägenhet på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl.....8
5. Servering.....9
5.1 Serveringstider 9
5.2 Ordning och nykterhet 10
6. Uteserveringar.....11
8. Villkor 12
9. Tillfälligt tillstånd till allmänheten och till slutet sällskap 12
10. Provsmakningstillstånd 13
11. Tillstånd för catering till slutet sällskap 13
12. Pausserveringstillstånd 14
13. Kommunens tillsynsverksamhet.....14

1. INLEDNING

1.1 ALKOHOLLAGEN OCH KOMMUNALA RIKTLINJER

Tillståndsenheten handlägger ärenden som gäller alkoholserveringstillstånd. Tillståndsenheten utövar även tillsyn över de restauranger som beviljats serveringstillstånd. Handläggning sker med stöd av alkohollagen (2010:1622) och andra tillämpliga författningar, förarbeten, alkoholförordningen (2010:1636) och Folkhälsomyndighetens föreskrifter. Kommunen ska dessutom, inom alkohollagens ram, utforma riktlinjer för alkoholservering. Malmö stad har haft riktlinjer för alkoholserveringstillstånd sedan 1996. Syftet med riktlinjerna är att skapa förutsebarhet och åstadkomma likabehandling. Kommunen får inte ha egna regler som avviker från lagen eller anslutande föreskrifter. De kommunala riktlinjerna får inte heller vara så långtgående att de får karaktären av normgivning (prop. 2009/10:125 s. 94).

1.2 ALKOHOLLAGEN – EN SOCIAL SKYDDSLAG

Alkohollagen är en social skyddslag som syftar till att begränsa alkoholens skadeverkningar. Riksdagen har beslutat att anta ett övergripande mål för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT-politiken): ”Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk” (rskr. 2010/11:203). Målet innebär att all skadlig alkoholkonsumtion ska förhindras bl. a. genom att minska konsumtionen och skadliga dryckesvanor (prop. 2010/11:47 s. 23-24).

1.3 ANSVARSFULL ALKOHOLSERVERING

All alkoholservering ska ske på ett ansvarsfullt sätt. Försäljning och servering av alkoholdrycker får endast ske i sådan omfattning och i sådana former att skador och brister i ordning och nykterhet på serveringsstället inte uppstår. Genom att minska berusningsgraden på krogen och förhindra alkoholservering till minderåriga minskar även det restaurangrelaterade våldet. Tillståndshavaren ansvarar för att tillräckliga kunskaper i alkohollagen finns hos serveringsansvariga och övrig serverings- och kökspersonal samt hos dem som är anställda för andra uppgifter som är av betydelse för ordning och nykterhet.

Tillståndsenheten vill bidra till att Malmös restauranger är trevliga mötesplatser där alkoholservering sker under ansvarsfulla former. I Malmö stad används arbetsmetoden ”Ansvarsfull alkoholservering” där samverkan mellan kommunen, Polismyndigheten och restaurangbranschen, utbildning av serveringspersonal och förstärkt tillsyn är nyckelbegrepp. All personal som arbetar i samband med servering erbjuds Malmö stads utbildning ”Alkohol på krogen”. Tillståndsenheten besöker även nya tillståndshavare för att informera om alkohollagens krav och om hur tillståndsenheten arbetar med tillsyn av restauranger. För att ytterligare förstärka vikten av ansvarsfull alkoholservering ska restauranger med serveringstid efter klockan 01.00 se till att all personal som inte enbart tillfälligt arbetar i samband med servering genomgår Malmö stads utbildning ”Alkohol på krogen” eller motsvarande utbildning i ansvarsfull alkoholservering. Därutöver anordnas utbildningen ”Narkotika på krogen – nej tack”.

2. ANSÖKAN OCH HANDLÄGGNING

2.1 KOMMUNENS INFORMATIONSSKYLDIGHET

Rättsregel
Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Malmö stads information avseende informationsskyldighet
Både befintliga och blivande tillståndshavare ska på ett lättillgängligt sätt få god service och information. Malmö stad erbjuder information och kontakt via telefon, genom besök och via Malmö stads/tillståndsenhetens webbplats och genom tillståndsenhetens e-tjänster. På webbplatsen finns Malmö stads riktlinjer för alkoholserveringstillstånd, ansökningsblanketter, anvisningar, aktuella avgifter, länkar till aktuell lagstiftning, restaurangregister, utbildningar, kontaktuppgifter, öppettider, länkar till e-tjänsterna med mera.

2.2 HANDLÄGGNINGSTIDER

Rättsregel
Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen.

Malmö stads information avseende handläggningstid
Under handläggningen inhämtar tillståndsenheten yttranden från flera olika myndigheter, vars remisstid skiljer sig åt. Ett av arbetsmarknads- och socialnämndens utskott beslutar i ärenden rörande bland annat serveringstider efter klockan 03.00. Utskottet sammanträder ungefär var fjärde vecka. Handläggningstiden räknas från det att ansökan är komplett, det vill säga när samtliga begärda handlingar kommit in från sökanden. Det är därför viktigt att sökanden inkommer med de handlingar som begärs. För en närmare förklaring av vilka handlingar som ska komma in, se vidare på tillståndsenhetens webbplats eller i ansökningsblanketten.

BERÄKNAD TID FRÅN ATT ÄRENDET ÄR KOMPLETT TILL DESS BESLUT FATTAS:

Ansökan stadigvarande serveringstillstånd	2 månader
Ansökan tillfälligt serveringstillstånd	1 månad
Ansökan stadigvarande förändring	6 veckor
Ansökan tillfällig förändring	3 veckor
Anmälan catering	1 vecka
Anmälan om ändrade ägar- eller styrelseförhållanden	2 månader

2.3 AVGIFTER

Rättsregel
Enligt 8 kap. 10 § alkohollagen har kommunen rätt att ta ut avgifter för prövning av ansökan och för tillsyn av den som har serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprinciperna som regleras i kommunallagen (1991:900).

Malmö stads information avseende avgifter
Kommunfullmäktige har beslutat att ta ut ansöknings- och tillsynsavgifter för såväl tillståndsprövningen som för den löpande tillsynen. Restauranger med stadigvarande serveringstillstånd betalar en fast och en rörlig tillsynsavgift. Vid tillfälligt serveringstillstånd betalas en fast tillsynsavgift. Den rörliga tillsynsavgiften baseras på omsättningen av alkohol som tillståndshavaren redovisar i en restaurangrapport på Folkhälsomyndighetens webbplats. Restaurangrapporten ska enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter (FoHMFS 2014:5) lämnas in en gång per år. Aktuella avgifter finns på Malmö stads/tillståndsenhetens webbplats.

3. GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR

3.1 PERSONLIG OCH EKONOMISK LÄMPLIGHET

Rättsregel
Enligt 8 kap. 12 § alkohollagen får serveringstillstånd endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheter i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i alkohollagen. Sökanden som anförtros uppgiften att inneha serveringstillstånd ska ha personlig lämplighet och förmåga att på ett ansvarsfullt sätt sköta uppgiften. Vid tillståndsprövningen ska särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig och benägen att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna (prop. 1994/95:89 s.103).

Malmö stads information avseende lämplighetsprövning
Tillståndsenheten gör en prövning av den personliga och ekonomiska lämpligheten hos de fysiska och juridiska personer som har ett betydande inflytande i rörelsen – såsom verkställande direktör, firmatecknare, styrelseledamöter, delägare och aktieägare med betydande aktieinnehav (20 % eller mer). Även privata kreditgivare eller innehavare av fullmakt kan bedömas ha ett betydande inflytande i rörelsen och ska då lämplighetsprövas.

Tillståndsenheten inhämtar uppgifter från Skatteverket och yttrande från Polismyndigheten. Förfrågan till Skatteverket avser sökandebolaget och de personer som har betydande inflytande i bolaget. Även andra näringsverksamheter som dessa personer är verksamma i kan komma att omfattas av prövningen. Tillståndsenheten gör även en kreditupplysning.

Lämplighetskravet innebär att exempelvis skatteskulder kan leda till avslag på ansökan om serveringstillstånd.

Om en person med betydande inflytande i verksamheten är misstänkt eller dömd för ett brott, görs en bedömning i varje enskilt fall av brottets relevans för sökandens lämplighet att bedriva serveringsrörelse utifrån brottets art och svårighetsgrad. Vid lämplighetsprövningen kontrolleras normalt förhållandena tre år före ansökningstillfället.

Person som fått sitt serveringstillstånd återkallat under de senaste tre åren anses i normalfallet inte lämplig att beviljas nytt serveringstillstånd.

Finansieringen av köpet av restaurangen och övriga uppstartskostnader ska styrkas. Det innebär att sökande ska visa var kapitalet kommer ifrån och hur det överförts mellan långivare och låntagare och mellan köpare och säljare.

Om diskriminering förekommer eller förekommit på restaurangen påverkar det bedömningen av lämpligheten.

3.2 KUNSKAPSKRAV

Rättsregel

Enligt 8 kap. 12 § alkohollagen ska den som ansöker om serveringstillstånd genomföra ett kunskapsprov. Enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov (FoHMFS 2014:7) finns fyra undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprovet. Den som (1) tidigare har avlagt prov och har tillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan, (2) inte har tillstånd men som högst tre år före en ny ansökan inges har avlagt godkänt prov som minst motsvarar den nya ansökan, (3) inte har avlagt prov men som i samma kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och vars kunskaper det inte finns några skäl att ifrågasätta eller (4) inte har avlagt prov men som i en annan kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och kan dokumentera flera års erfarenhet utan anmärkningar, behöver inte genomföra kunskapsprovet. Kommunen får även göra undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprovet vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap, om ansökan avser ett enstaka tillfälle.

Kunskapsprovet består av fyra områden: alkoholpolitik, servering, tillsyn samt mat och utrustning. För godkänt resultat krävs rätt svar på 75 % av frågorna inom alla delområden vid samma provtillfälle. Vid underkänt resultat ges sökanden möjlighet till två omprov. Ett kunskapsprov får avläggas muntligen om sökanden inte behärskar något av de språk som proven tillhandahålls på, kan styrka påtagliga läs- eller skrivsvårigheter eller om det i övrigt finns särskilda skäl. Provet finns tillgängligt på svenska, engelska, franska och arabiska**.**

Malmö stads information avseende kunskapsprov

Kommunfullmäktige har beslutat att en avgift ska tas ut för genomförande av kunskapsprovet. Varje provtillfälle är förenat med en avgift. Aktuell avgift finns på Malmö stads/tillståndsenhetens webbplats. Tillfälle för kunskapsprov bokas hos tillståndsenheten efter det att ansökan om serveringstillstånd kommit in. Hälften av de personer med ett betydande inflytande i serveringsrörelsen och som är aktiva i densamma ska ha kunskap i svensk

alkohollagstiftning. I vissa företag, till exempel hotell- eller restaurangkedjor, där ägarna och den centrala företagsledningen inte är involverade i driften av restaurangen, kan det anses tillräckligt att kunskap i alkohollagen istället finns hos de personer som arbetar operativt i ledande ställning.

3.3 MATUTBUD

Rättsregel

Enligt 8 kap. 15 § alkohollagen beviljas stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen och tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Det är den allmänna standarden såväl på mat som på miljö som ska vara avgörande för möjligheten att få serveringstillstånd.

En grundläggande förutsättning för restaurangverksamhet är att lokalen är registrerad som livsmedelsanläggning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004. I Malmö stad görs registrering av livsmedelsanläggning hos miljöförvaltningen.

Gästerna ska erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Såväl förrätter, huvudrätter som efterrätter ska erbjudas. Enbart sallader eller smörgåsar är inte tillredd mat i lagens mening och tillgodoser inte heller kravet på ett varierat utbud av maträtter. Att maten ska vara lagad eller tillredd innebär att råvaror på något sätt ska ha förädlats. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. En enklare rätt kan vara en kall maträtt eller en rätt som värms i mikrovågsugn. Chips och nötter är inte maträtter (prop. 2009/10:125 s. 103 ff. och 169).

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap (prop. 2009/10:125 s. 105).

Riktlinjer för Malmö stad avseende matutbud

Den restaurang som väljer att begränsa sitt matutbud efter klockan 23.00 ska under resterande del av serveringstiden erbjuda minst två enklare rätter för att anses uppfylla lagens krav på matutbud.

3.4 LOKAL

Rättsregel

Enligt 8 kap. 15 § alkohollagen ska lokalen ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen. Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. Ett grundläggande krav är att serveringslokalerna ska vara överblickbara. Detta för att serveringspersonalen ska kunna kontrollera vilka gäster som får tillgång till alkoholdrycker och kunna se om olägenheter uppstår (prop. 2009/10:125 s. 101).

Enligt 8 kap. 16 § alkohollagen ska de lokaler som används för servering till allmänheten året runt, eller årligen under viss tidsperiod, eller för servering till slutna sällskap av den som har stadigvarande serveringstillstånd, vara lämpliga ur brandsäkerhetssynpunkt (prop. 2009/10:125 s. 97).

Malmö stads information avseende lokal
Räddningstjänsten Syd anger i yttrande vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd om lokalen är godtagbar ur brandsäkerhetssynpunkt eller inte.

3.5 REMISSYTTRANDEN

Rättsregel
Enligt 8 kap. 11 § alkohollagen ska kommunen inhämta Polismyndighetens yttrande vid prövning av stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till slutet sällskap. Polismyndighetens yttrande ska också inhämtas vid ansökningar om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett arrangemang av obetydlig omfattning.

Malmö stads information avseende remissyttranden
Vid ansökan om stadigvarande eller tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten inhämtar tillståndsenheten remissyttranden från flera remissinstanser. Remissinstansernas yttranden tillmäts stor betydelse i prövningen.

Polismyndighetens yttrande avser sökandens personliga lämplighet. Polismyndigheten gör även en bedömning av risken för ordningsstörningar eller andra olägenheter i serveringslokalen eller dess närmaste omgivning. Tillståndsenheten efterfrågar även Polismyndighetens syn på den sökta serveringstiden. Om Polismyndigheten anser att det bör finnas förordnad ordningsvakt på serveringsstället framgår det av yttrandet.

Skatteverkets uppgifter begärs för att utreda om sökanden uppfyller kravet på ekonomisk lämplighet. Uppgifter begärs även om andra näringsverksamheter som den sökande ingår i. Uppgifterna avser exempelvis inkomster, skatteskulder, betalningsuppmaningar, beslut om kontrollavgifter, deklarationer och innehav av F-skatt.

Miljöförvaltningen yttrar sig om inkomna anmälningar avseende störningar och gör en bedömning om störningar kan förmodas uppstå genom den tilltänkta serveringen utifrån verksamhetsinriktning, sökt serveringstid och eventuell uteservering. Om ansökan avser serveringstid efter normaltiden klockan 01.00 inhämtas miljöförvaltningens uppfattning om eventuell prövotid.

4. OLÄGENHET PÅ GRUND AV SERVERINGSSTÄLLETS BELÄGENHET ELLER ANDRA SKÄL

Rättsregel
Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd, om serveringsstället på grund av serveringsställets belägenhet eller om det av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller medföra särskild risk för människors hälsa. Bestämmelsen syftar bland annat på att en lokal kan anses olämplig på grund av dess belägenhet, till exempel om lokalen är belägen i ett bostadsområde, vid en skola eller fritidsgård, nära ett boende för missbrukare eller ungdomar, det vill säga i särskilt utpekade miljöer

som typiskt sett innebär risker för uppkomsten av olika alkoholrelaterade olägenheter (prop. 2009/10:125 s. 98).

Riktlinjer för Malmö stad avseende olägenhet på grund av ställets belägenhet eller av andra skäl

Malmö stad ska vid ansökan om serveringstillstånd, ansökan om utökad serveringstid eller serveringsyta och vid ändrad verksamhetsinriktning, exempelvis vid övergång från restaurang till nattklubb, bedöma om risk för olägenhet kan uppstå. Vid prövningen av om det finns risk för olägenheter eller särskild risk för människors hälsa görs en helhetsbedömning. Polismyndighetens bedömning av risk för ordningsproblem i serveringslokalen eller i dess omedelbara närhet och miljöförvaltningens bedömning av risk för störningar från serveringslokalen och från eventuell uteservering tillmäts stor betydelse. Kommunens kännedom om missförhållanden i serveringslokalen ska också vägas in. Arrangemang som särskilt riktar sig till barn och ungdomar bör hållas fria från alkoholservering och i de undantagsfall serveringstillstånd beviljas ska serveringsytan utgöra en begränsad del av arrangemanget.

5. SERVERING

5.1 SERVERINGSTIDER

Rättsregel

Enligt 8 kap. 19 § alkohollagen beslutar kommunen under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 8 kap. 17 § om serveringsställets belägenhet, olägenheter i fråga om ordning och nykterhet och särskild risk för människors hälsa. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00.

Bestämmelsen i 8 kap. 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelserna om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken och sociala hänsyn ska ha klart företräde framför affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått senare serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan. Kommunen måste som tillsynsmyndighet i varje enskilt fall bedöma riskerna för olägenheter i samband med en utsträckning av serveringstiden. Polismyndighetens och miljöförvaltningens yttranden ska alltid tillmätas stor betydelse vid bestämmande av serveringstider. Detta gäller inte minst vid prövningar om tillstånd för servering efter klockan 01.00 (prop. 1994/95:89 s. 97-98). Frågan om restaurangers serveringstider är av stor betydelse dels för boende i serveringsställets närhet och dels för polisens arbete med att upprätthålla ordning och säkerhet (prop. 2003/04:161 s. 64).

Riktlinjer för Malmö stad avseende serveringstider
Med beaktande av de hänsynstaganden som nämnts ovan kan Malmö stad för servering inomhus bevilja den i lagen föreskrivna så kallade normaltiden, klockan 11.00–01.00, alla dagar i veckan.

För servering på uteservering är den serveringstid som vanligtvis beviljas klockan 11.00–01.00 fredag och lördag samt dag före helgdag, men för övriga veckodagar begränsad till att gälla fram till klockan 23.00. Om uteserveringen är belägen på en innergård begränsas serveringstiden som regel istället till att gälla fram till klockan 22.00 alla dagar i veckan.

Om förutsättningar föreligger och nedanstående krav är uppfyllda kan senare serveringstid än till klockan 01.00 beviljas. Den tidsram inom vilken Malmö stad beviljar serveringstid är klockan 11.00–05.00. Undantag kan dock göras vid särskilda och tidsmässigt begränsade tillfällen.

I samband med övergång till sommar- respektive vintertid följer serveringstiden klockan.

FÖLJANDE GÄLLER FÖR SERVERINGSTID EFTER KLOCKAN 01.00:
- Att kraven för serveringstid till klockan 01.00 är uppfyllda.
- Att en tydlig verksamhetsbeskrivning bifogats ansökan.
- Att verksamheten inte har haft några allvarliga eller upprepade anmärkningar.
- Att miljöförvaltningen bedömt att risk för störningar av närboende är liten.
- Att Polismyndigheten bedömt att risk för ordningsstörningar är liten.
- Att tillståndet i regel förenas med villkor om förordnade ordningsvakter. Villkoret sätts i enlighet med Polismyndighetens yttrande.
- Att all personal som inte enbart tillfälligt arbetar i samband med servering av alkohol ska genomgå Malmö stads utbildning ”Alkohol på krogen” eller motsvarande utbildning i ansvarsfull alkoholservering. Serveringstid efter klockan 01.00 förenas med detta som villkor.
- Att all personal som inte enbart tillfälligt arbetar i samband med servering av alkohol bör genomgå Malmö stads utbildning ”Narkotika på krogen – nej tack!” eller motsvarande utbildning.

DESSUTOM GÄLLER FÖLJANDE FÖR SERVERINGSTID EFTER KLOCKAN 03.00 OCH SOM LÄNGST TILL KLOCKAN 05.00:
- Att ett beviljande föregås av en särskild prövning av om sökanden har de förutsättningar som krävs för att beviljas sen serveringstid med den inrikting som anges i ansökan.
- Att prövotid kan tillämpas i de fall det anses särskilt motiverat.

5.2 ORDNING OCH NYKTERHET

Rättsregel
Enligt 8 kap. 18 § alkohollagen ska tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig person ha tillsyn över serveringen och vara närvarande på serveringsstället under hela serveringstiden. Enligt 3 kap. 5 § alkohollagen ska försäljning av alkoholdrycker skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder

ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kap. 20 § alkohollagen ska måttfullhet iakttas och störningar på grund av oordning eller onykterhet undvikas. Av 3 kap. 8 § alkohollagen framgår att alkoholdrycker inte får lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel. Alkoholdrycker får inte heller lämnas ut om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon. Enligt 8 kap. 22 § alkohollagen ska lättdrycker finnas att tillgå i tillfredställande urval och omfattning.

Malmö stads information avseende måttfull alkoholservering

Måttfullhet innebär att serveringen av alkohol ska vara återhållsam och att skadeverkningar av alkohol i största möjliga mån ska förhindras. Om servering sker av större mängd alkohol, såsom helflaskor spritdryck, ölhinkar, öltunnor eller shotsbrickor, ställs högre krav på tillsyn och kontroll vid serveringen för att tillståndshavaren ska kunna uppfylla kravet på måttfull alkoholservering.

6. UTESERVERINGAR

Rättsregel

Enligt 8 kap. 14 § första stycket alkohollagen ska ett serveringsställe avse ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Ett visst avgränsat utrymme kan utgöras av en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället (prop. 2009/10:125 s. 101). Enligt 8 kap. 19 § alkohollagen ska serveringsstället vara utrymt 30 minuter efter det att serveringstiden gått ut. Om uteserveringen ligger på offentlig plats krävs enligt ordningslagen tillstånd hos Polismyndigheten. Matkravet enligt 8 kap. 15 § alkohollagen gäller även på uteserveringen.

Riktlinjer för Malmö stad avseende alkoholservering på uteserveringar

- Uteserveringen ska till största delen utgöras av sittplatser vid bord.
- Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad så att det för gästerna framgår vad som är serveringsyta och därmed var gästerna får vistas med alkoholdrycker.
- Serveringstillstånd medges inte för renodlade rökrutor.
- Serveringstiderna på uteserveringen prövas på samma sätt som serveringstider i övrigt. Remisser skickas till miljöförvaltningen för bedömning av risk för störning av närboende och till Polismyndigheten för bedömning av risk för ordningsstörning.
- På innergårdar där det finns boende beviljas serveringstid som huvudregel som längst till klockan 22.00.
- I områden med risk för störning av närboende beviljas serveringstid som huvudregel som längst till klockan 23.00 söndag-torsdag och till klockan 01.00 fredag, lördag och dag före helgdag.
- I områden där det inte finns boende, där Polismyndigheten bedömt att risk för ordningsstörningar inte finns och där miljöförvaltningen bedömt att risk för störningar av närboende inte finns, beviljas serveringstid som längst till klockan 05.00.
- Beslut om villkor kan meddelas avseende utrymningstid på uteserveringen.
- Uteserveringens utformning ska överensstämma med gatukontorets ”Riktlinjer för uteserveringar i Malmö”.

- Om uteserveringen ligger på offentlig plats krävs tillstånd hos Polismyndigheten. För en uteservering som är belägen på privat mark eller kvartersmark krävs ett godkännande från fastighetsägaren och eventuellt även tillstånd av Polismyndigheten.
- Villkor kan komma att uppställas om att servering ska ske genom bordsservering. Om avståndet mellan den friliggande uteserveringen och fasaden är kort och överblickbarheten inifrån serveringsstället är tillräcklig, kan gästerna tillåtas att själva bära alkoholdrycken till uteserveringen

7. GEMENSAMT SERVERINGSUTRYMME

Rättsregel

Enligt 8 kap. 14 § andra stycket alkohollagen kan ett särskilt tillstånd meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Särskilt tillstånd för gemensamt serveringsutrymme kan medges vid stadigvarande eller tillfällig servering till allmänheten. En förutsättning för att beviljas ett sådant tillstånd är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd för sin verksamhet. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme. Varje tillståndshavare ansvarar för ordning och nykterhet och så långt som möjligt bör det utredas vilken av tillståndshavarna som bär ansvaret för en eventuell överträdelse av alkohollagens regler. Om det inte går att utreda vem som överträtt reglerna, återkallas tillståndet för det gemensamma serveringsutrymmet (prop. 2009/10:125 s. 102-103).

8. VILLKOR

Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor (prop. 2009/10:125 s. 166). Syftet är att motverka alkoholens skadeverkningar. Villkor kan endast meddelas vid beslut efter ansökan om serverings- eller provsmakningstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme.

9. TILLFÄLLIGT TILLSTÅND TILL ALLMÄNHETEN OCH TILL SLUTET SÄLLSKAP

Rättsregel

Enligt 8 kap. 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd). Kravet på personlig och ekonomisk lämplighet i 8 kap. 12 § alkohollagen ska vara uppfyllt. Risk för olägenhet i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa ska inte föreligga (8 kap. 17 § alkohollagen). Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten eller slutet sällskap får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat (8 kap. 15 § alkohollagen). Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad, överblickbar och möjlig att kontrollera (8 kap. 14 § alkohollagen).

- För att det ska vara fråga om ett tillfälligt tillstånd får serveringen inte vara av stadigvarande karaktär, vilket innebär att det finns en begränsning i hur ofta återkommande arrangemanget kan vara och/eller hur lång tidsperiod ett arrangemang kan avse för att vara av tillfällig natur.
- Restriktivitet råder gällande tillstånd att servera spritdrycker.
- Restriktivitet råder avseende att bevilja större serveringsytor, såsom till exempel hela festivalområden.
- Brandsäkerheten kan komma att beaktas särskilt. Det kan till exempel vara aktuellt vid stora arrangemang eller om lokalens utformning är sådan att det behövs.
- Vid bedömning av serveringstiden beaktas frågor som arrangemangets art och storlek, serveringsytans storlek och publikens ålder särskilt noggrant.
- Tillfälligt tillstånd till allmänheten kan medges för evenemang som i huvudsak vänder sig till en publik över 18 år.

Riktlinjer och information för Malmö stad avseende tillfälliga tillstånd till slutet sällskap

- För att det ska vara fråga om ett tillfälligt tillstånd får serveringen inte vara av stadigvarande karaktär, vilket innebär att det finns en begränsning i hur ofta återkommande arrangemanget kan vara och/eller hur lång tidsperiod ett arrangemang kan avse för att vara av tillfällig natur.
- Ett slutet sällskap är en begränsad krets personer med någon form av gemensamt intresse utöver festtillfället och där personerna i kretsen är kända i förväg.
- Brandsäkerheten kan komma att beaktas särskilt. Det kan till exempel vara aktuellt vid stora arrangemang eller om lokalens utformning är sådan att det behövs.

10. PROVSMAKNINGSTILLSTÅND

Rättsregel

Enligt 8 kap. 6 § alkohollagen kan tillstånd medges för anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker vid arrangemang riktade till allmänheten under förutsättning att (1) arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker som provsmakningen avser och den lokal där provsmakningen ska äga rum (anmälan ska göras hos kommunen innan arrangemanget äger rum), eller (2) de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och erhåller ett tillfälligt tillstånd för de drycker som ska erbjudas. Det är viktigt att särskilja provsmakning från servering. Vid provsmakning av en dryck ges normalt en mycket liten mängd, oftast motsvarande en matsked eller mindre (prop. 2009/10:125 s. 113). Det ställs enligt 8 kap. 15 § fjärde stycket alkohollagen inget krav på matservering vid provsmakningstillstånd.

Riktlinjer för Malmö stad avseende provsmakningstillstånd

Restriktivitet råder gällande tillstånd att servera spritdrycker.

11. TILLSTÅND FÖR CATERING TILL SLUTET SÄLLSKAP

Rättsregel

Enligt 8 kap. 4 § alkohollagen kan den som bedriver cateringverksamhet för slutet sällskap meddelas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning

att den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle anmäls till och godkänns av kommunen. Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få stadigvarande serveringstillstånd.

12. PAUSSERVERINGSTILLSTÅND

Rättsregel

Enligt 8 kap. 15 § alkohollagen får tillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajéer till teater och konsertlokal under paus i föreställning eller konsert meddelas utan krav på matservering.

Riktlinjer och information för Malmö stad avseende tillstånd för pausservering

Servering får endast ske under pausen i en pågående föreställning. Det är inte tillåtet med servering före eller efter en föreställning.

13. KOMMUNENS TILLSYNSVERKSAMHET

Rättsregel

Enligt 9 kap. 2 § alkohollagen är det kommunen och Polismyndigheten som har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker. Av 9 kap. 3 § alkohollagen framgår kommunens tillsynsansvar gällande marknadsföring av alkoholdrycker.

Riktlinjer för Malmö stad avseende tillsynsverksamhet

Tillståndsenheten bedriver förebyggande, inre, yttre och samordnad tillsyn. Förebyggande tillsyn bedrivs genom att erbjuda utbildning i ansvarsfull alkoholservering som arrangeras för serveringspersonal på serveringsställen och genom att besöka nya tillståndshavare för att informera om alkohollagens krav och om hur tillståndsenheten arbetar med tillsyn. Inre tillsyn bedrivs genom att tillståndsenheten inhämtar information från andra myndigheter och från kreditupplysningsföretag. Yttre tillsyn bedrivs genom tillsynsbesök på serveringsställen, framför allt på kvällar och nätter. En senare serveringstid innebär fler tillsynsbesök, liksom verksamhet av nattklubbskaraktär. Även tidigare anmärkningar i verksamheten gör att antalet tillsynsbesök ökar. Delar av den yttre tillsynen sker i samverkan med Polismyndigheten, Skatteverket, Räddningstjänsten Syd samt miljöförvaltningen och gatukontoret i Malmö stad. Tematillsyn med olika fokus genomförs också, till exempel ordning och nykterhet, ålderskontroll eller tillsyn för att kontrollera eventuell illegal alkohol.